

Och en enskild, lika som hos hvar stat, all ytterlighet följes af — reaktion.

Den Nyaste Skolan fälder sig från de äldre således icke mindre till sitt ytre än till sitt inre växende. Hwad som hos dem var cotteri — är nu universalitet. Hwad som var svi- siemers helgd — är nu individualitetens. Hwad som var Transynt eller Tyst — är nu Svensk nationlighet. Skolan existerar också endast uti och igenom den inre karaktären af ti- dens författarskap; är endast en konklusion inom bildningens his- toria, tillfölje af de båda äldre såsom præmiser; är endast ett psykologiskt faktum, icke hänsikt till några så utan till alla nationers poetiska tillvaro. — Åger den altså en medelpunkt för sitt inre bestånd, mähända just i de stora framfridandens tankar, som de sednare årtiondena sykelsatt slägterna, åger den likväl icke något samband, någon medelpunkt i det ytre, så som de äldre skolorna, för ett gemensamt brödraskap, för en gemensam verksamhet, en gemensam stor tanke: litteraturens upprätthållande och för ett gemensamt medel dertill: alla kraf- ters förenande till en kraft.

Man måste emedertid medgöva att den nu gemensam- het äfven åger ett fort värde, eller åtminstone kan äga det: båres den upp endast af allmänna, stora systemål, och icke af små enskilda. Hwad som är för individen svart, blir ofta lät för en förbundssmöte: ty större kyrka åger alltid den och större medborgerlig kraft än den förra och skall nödvändigt derigenom åstadkomma större intellektuell forbildning och företagsamhet. Står fört i andra, mer sociabla, hänseenden den nyaste skolan öfver sina båda föregångare, så står den likväl i detta fall alltid under dem. Alt kan likväl förändras af tiden. Hwad nu står under ett annat, kan om en timma stå öfver det. Större saker hafwa wändt sig på frus- wen. —

Uti en tid då den wetternskliga forskningsandan, från ursprungligen några så stamtrotter, uppworxit, utspritt och de- lat sig till alla punkter af Europa, att kulturhistorien knappast nu mera hinner uppräkna och klassificera de talräta wetternskaps- männen; hafwa deße funnit att ett isoleradt förhållande dem emellan alltid wore ett hinder för den största möjliga verksam- het, som låg i gemenskapen förmägorna emellan; hwarföre de också förenat sig till årliga Förbunds-sammankomster: följderna åro Europeiska.

Uti en tid då medeklassens emancipation försiggått och folkets — massans — följer tätt i spåren, hafwa, vid den till- tagande rikedomens af statsmanna åsichter, våra politiska och statsekonomska länekare erfaret att den svaga kraften af en och en, genom rivaliseringe meningar, lät och ofta blifvit upp- löst uti — negativiteter; de hafwa fört förenat sig till koali- zioner och folksförbund, af alla möjliga namn och färger — till associationer och stora tidningsbolag. — Földjerna deraf är ro otvisteläktigt viktiga. Europa skyndar ut med fördubb- lad och ständigt växande hastighet sin framtid till môte, frig- rande sig, alt fristintare och fristintare, från de menisskapsnaturen fränkande quarlesworne af ett statswidrigt fåvalde. —

Uti en tid då, i mercantilist asseende, capitalomsättningen är lika lät som den fordrom war svår och man derjemte o- möjligt längre kan förneka att eft, menisskorna emellan, jem- nare förhållande af ekonomiskt välstånd både redan gjort och

ånnu allt dagligen mera gör sig gällande, skulle man naturligt kunna besara att de stora företag, som, grundade på enskiltas öfvervägande stationära förmögenhet, ånnu i dag utgöra de gigantiska milstöcken, som för öf utmärka bildningens forigång, inom nu mera flydda tidehvarf — skulle, säger jag, man mähända besara — uteblifwande just af dese, all nationalitäts glädjande och hedrande storwerk: resultater af en sammanhållan, kolossal rikedom — men, nej! i samma förhållande som sedelstocken fält, om jag så får säga, mera allmänt lis, så har genom aktie-föreningar företagsamhetssninet fält mera kropp — och hwad har århundraden förr att uppvisa mot hwad Europa endast på det sedanre 40:talet åstadkommit? Ensam ångan och gasen är underwerk. —

Mig skulle det växt aldrig hugfälles att förneka det allt stort som frambringas — icke också äger sin man, eller att den individuella kraften icke är den som ger anslaget till åfven de mest universella företag; men när de inträdt, då är det: de och icke d e n. Och i vår tid försvinner också det individuella, längt fortare än fordrom. Allmänheten har hself blifvit, till en wif del, wetternskapsman, statsman och capitalist. Den will hself känna, förstå hwad den tror, ser och erfar; hself undersöka sin ställning som medborgare och den vet att den är oberoende. Den will tänka och handla på egen hand. Det är mycket, men denna hselfkänsla är också gränsstenen emellan fordna och kommande tider. Det är från den, som vår framtid en gång skall räkna sin utgångspunkt och det är från den som folkens emancipation, i alla förhållanden af lif och verksamhet, skall räkna sitt första steg. Ut i bedömndet af storhet och stora fö- retag är det också i denna känsla, som den har mättstocken derför. Nu mera uppslukas den enskiltas kraft och förhopning af motsatser, och hans originalitet försvinner bland beslägtade. Nu mera är ingenting nytt längre än en dag — i morgon är det gammalt: nya nyheter ddöda äldre. Hvilket företag är nu mera nog stort att ej snart få litet bredvid ett annat? Hvilken djurf tanka har ej snart en rivalisande? Nu mera hvila icke kavelse — organerne ett enda ögonblick. Idéer åfslösa hwarandra ständigt. Utan ras i och ro fortgår ett jemt arbete i djupet och i höjden af anden. Menniskoslivet räcker också nu mera till ensende företag, då det fordrom blot räckte till ett. Orsaken här till är redan antydd. I fordna tider sto: do Allmänheterna stilla; när uågon enskilt då rödde sig, beundrades des rörelse af alla. Nu åter röra sig allmänheterna hselfswe, och i detta virvar af rörelse, ser man wäl sin egen, obes- tydligt sin omgivnings, allsicke de öfgriges. Så i all- mänhet. Man uppmässerar der med gemensam rörelse, en gemensam större massa, då synas de, då följas de och under vivat går vägen framåt. Man fördrar combination af stor- heter för att åstadkomma combinationer af storhet. Men will se en tanke uppburen och omfattad af — en public och ju större den är, ju större garanti tror man sig äga för sakens stabilitet såsom nationlighet. Dersöre segra folketitio- ner. Dersöre bestå koalitioner. Dersöre tilldraga sig wettern- skapsmästers föreningar allas uppmärksamhet.

Walan, skulle icke äfven en förening kunna bildas emellan Sveriges författare, jag menar Sveriges skaldar? Min litterära ständpunkt är ej sådan att jag kan hembjuda dertill; men att framställa detta förslag såsom spörsmål, må mig til- lätas. —

I blotta tanken att Sveriges författare årligen en gång skulle trycka hvarandras händer ligger för mig något obefriligt fint och tillfredsställande. Den tanken innehåller mer värde än många modernt hörte. —

Att en sådan förening åtven skulle hafta ganska fördeligt inflytande på den svenska konsten, är jag förvänd uit.

Den näromgång förmärkta afundsamhet, som ett obekant, helt främmande och likgiltigt förhållands emellan Herrar Litteratorer småningom framstår, med för litteraturen i allmänhet ganska undergrävande werken — skulle mähranda upplysas i ett redligt brödrorsförbund. —

Den för hand varando, i små häften af dikter, splittrade poetiska verksamheten inom Sverige, skulle mähranda kunnen förenas till ett större arbete, till ett läsebibliotek för den inländska svenska litteraturen; bewitturand i en framtid och Sverigens åtven hade författare — i vår tid.

Publikens utledsen vid alla dessa oräkneliga poetiska ephemerider, som nu rygga bokhandeln, skulle otvistvislaktigt med glädje omfatta ett gemensamt manligare och tidsenligare förfat — ett företag, som wäre nationligt. Författare och publik skulle få tillfälle att lära känna hvarandra, och, helt visst, att högakta hvarann. —

Föreningen, en gång kommen i stånd hos oss, skulle, hembjudande Danmark och Norge, mähranda sätta Kronan på de i litteraturen ganska unionella förhållanden, som sedanare tider dem emellan åvägabragt. Den Kronan — wore åtven föringens. —

Litteratorer!

Till Eder har jag nu framställt den tanke, som en längre tid brunnit inom mig, och hos Eder, endast hos Eder hvilat mähligheten för dets realisation. Undersöken nu sifflwe begrepet af en förening, der hvars och ens individualitet högskatas, och finnen. I sedan att litteraturen i någon måt endast skulle dra sig mytta deraf, så zweken ei, teckna edra namn; det är erkännandet och bildandet af sångareförbundet. Iogg är förvisso om att Eos, Sveriges nu mera enda litteraturtidning, benäget shall tillåta alla de, som wilja omfatta föreningens framgång, att teckna — att offentligt, tid efter annan, i dess spalter teckna sina namn, och är derjemte fullkomligt öfverträgad att dets redaktion åtven framgent — så wida det erfordras — shall medgivna föreningens rättighet att i dess blad allmängöra tid och art så väl för dets första som sedemera årliga blisvande sammankomster! —

C. J. Riddertstad.
den 10 Augusti 1839. —

Ned. har liksom, enligt hvarad Ned. munteligen erfart, flera af Sveriges ungre författare länge hyllat den tanke, som Herr Riddertstad här ovan så samt och väl uttryckt, tanke af en stor association mellan Sveriges åtminstone ungre författare, hvaraf frukten bland andra skulle bliwa ett Läsebibliotek af idel inhemska originalarbeten i sön litteratur. Att en personlig bekantskap mellan landets litteratorer skulle vara af stort inflytande på vår litteratur, kan icke nekas, ehuru vi icke döha det svårigheter sätta sig i vägen, hvilka dock lått kunde besegras, om andan för litterär samverksamhet wore starkare än den nu är. Förf. har icke så orätt, då han tycker sig finna en "afundsamhet" nu

Litteratur.

Bihang till Frithiofs Saga. Stockholm A. Bonnier
1839. 17 plancher, 6 musikkilager af G. S. 3: 32 Banco.

Detta bihang till en engelsk översättning af Frithiofs Saga af Steffens, nu på svenska, innehåller: Frithiof den djerfves Saga, förräfligt översatt från Islandskan af A. J. Arwidsson, Beskrivning på Ingeborgs armring af Riksarchiv. Hildebrand, ett lärda arbete öfver det forn-nordiska Calendarium. Läsförståckning af Franzén, högst intressant och i hans vanliga mästerliga stil, och Inledningsbref till Frithiofs Saga af C. Tegnér. Planchnerna är ej särdeles. Musikkompositionerna torde en musikus här bedöma.

Tegnér var först prisvärd hos en Bransgöde, Åsebor Branting i Småland. Tidigt skref han vers, t. ex. en sörre dikt om Alle efter Björners Sagor, hans åstelingbok. En astonreste han med sin fosterfader hem från Carlstad, då frågan blef om kapelsen, hvarvid Tegnér sic tillföll att utveckla sig derom ur Västholms Philosophie för Olärda. Branting sade några dagar derefter: "du måste studera," sände honom till sin äldsta bros att af honom handledas, och lofvaade hjälpa honom, hvilket hon gjorde, jemte Myhrman. — En studentowäsende var nära att åstadkomma Tegnérers relegation, fastän han då skulle bli primus. Detta och annat karakteriseraende må vacka läsarnes nyfikenhet. — Vi intaga nu hans egna yttrande om svenska skaldeskunst och anledningen till sin egen popularitet, samt sitt förhållande till Nya Skolan.

"Svensken liksom Transosen ålfor i poesien företrädesvis det låsa, klara, genomfinliga. Åtven det djupa fördrar han ja märderar, men det skall då vara ett genomfinligt djup. Han vill kunna se guldfanden på vägens botton. Allt grumligt och mörkt som ej är honom någon klar bild, more det än så djupsuntigt, är honom widrigt. Det dunkelt sagda är det dunkelt tänkt, troj han, och klarheten är ett nödvändigt vilkor för allt, som skall verka på honom. Härigenom skiljer han sig ifrån Tysten, som, till följe af sin contemplativa natur, icke blott fördrar utan åtven föredrar det mystiska och nebulösa, hvari han ålfor, att ana något djupsuntigt. Han har mera genäth och tungtallt allvar, än Svensken, som är ytersligare och lättfinligare. Deraf komma kånsomfysiken och hemmorhoidalkänningarne i Tysta poesien, som vi icke ha sine för. I asseende på siffliga andan och världsgåsigheten hos poeten, så ålfor vi i synnerhet det lefnadsfrista, rasta, modiga, ja öfvermodiga. Detta gäller åtven om Svenska nationalcharakteren. Churn förlappadt, föredfullt och fördersvadt folket må vara, ligga dock alltid en wigkingaåder på botten af nationalhunet, och man ålfor, att igenkänna den åtven hos skalden. Hornjöterska åten är ännu icke utbod. Något trotsigt och Titanist går som ett slägdrag genom folket. En fall, men klar och frisk winterdag, som ställsätter alla mänskans

råda dem mellan, det finnes verkligent ofta en kärlekslös och egoistisk anda, frukt af isoleringen. För att motverka denna uppkom Eos, och den skall derföre med vise mottaga alla bidrag och förslag till denna plans realiserande, åtvenson öppna sina spalter förteckningen af deras namn, som intressera sig för det stora företaget. Ned.

Krakter, för att kämpa emot och besegra en hård natur, är den rätta naturbilden för nordiska lynnet. Hvar detta klara väder finnes, denna friska anda bläser, der känner nationen sitt eget ännre lif och överser för den skuld med andra poetiska brister, jag vet ingen bättre förklaringsgrund.

De tycka teorierna med den gångse Karunkelpoesien, varo mig värda. En bryning i svenska poesien ansåg jag väl oböändig; men den kunde och den borde se på annat själfständigare sätt. Den nya folan syntes mig dock allt för negativ, och des kritiska framfart allt för orättvis. Jag deltog dersöre i striden på några tilligheter här, som jag saade och föres? — (Förf. n. g.)

Topographiska Skrifter utg. år 1839.

1. Strödda Anteckningar, angående Jönköpings Stad och dess Omgivning. Ned Karta af J. Alfvén, Förste Landmåttare. — Jönköping. 1839. 8:o.
2. De Parocia Vestmannæ Odensvi. Diss. Hist. — Topogr. Auct. V. Dybeck. P. II. Upp. 1839. m. 1 pl. 12 sodd. 4:o (P. I. ib. 1836. 12 sodd. 4:o m. 1 pl.)
3. De Parocia Rättvik in Dalecarlia Diss. Auct. C. F. Lindström. P. I. Upp. 1839. 12 sodd. 4:o.

(Sl. se föreg. Nr.)

Mid referandet af de olyckor som öfvergått Jönköping omfattar förf. med förtjusning att Jönköpingsboerne, liksom Ryssarna i Moskva 1812, hållte uppstående sin stad, än tillät fienden der taga quarter, och fallar denna bragg för ett "herrofist mod". Hade förf. närmare studerat underrättelserne om Moskwas brand, t. ex. dem af öfnyawitmet Napoleon (se O. Meara's bok: "Napoleon i Landsstryk") skulle denna så ballade heroishet trotsigen förlorat mycket i storinhet och häftighet sakelse och är grundfalsk, ty Moskwas befolkning påtände ej sina hus, utan deltog heller istälckningsförsöken; men några hundrade ledda boswar antände staden på hundrade olika ställen. Många af dem grepos med luntan i hand och expedierades genast. —

Författarens Ecclesiastika meddelanden är allt för knapphändiga, wida fullständigare de om det i Juli månad 1831 inträffade vattuflöde, som upptog på gator och torg. Efter förf. uppgift borryckte Choleran år 1834 hälften af stadsbefolkningen, större antal än på något annat ställe i Europa. (I Asten borryckte den på sina ställen tredjedelen, ja hälften af folkmängden, såsom i Bagdad m. s. s.) En närmare specificerad tabell öfver de i den gräsliga epidemien borryckte hade här varit på sitt ställe, öfverom fullständigare uppgifter om folkmängdens af — eller tilltagande, mortaliteten, födda döda och döpta barn o. s. w., men sådana noggranheter, som ei just smaka mångdenas läsare, synes förf. med sitt lemnat sido.

Staden har vid paf 3000 tunnland jord, 7 Smissfabriker, 1 Duktygsfabrik samt den hittils enda Nykläver-fabriken i riket.

Till slut meddelar förf. en förteckning på de herregods som omfölja staden, åtföljd af historiska underrättelser.

Werket åtföljs af en rätt vacker lithographierad Karta. Tryck och papper är oklanderligt. — N. 2. En kort beskrifning om Odensvi socken i Westmanland, 34 mil från Åbying. Kyrkan anlades i 14:de secler af Biskop Odgißl Håkansson. Under Johan 3:s tid frånskildes den s. f. Odensvi

Fjelding derifrån, till ett nytt pastorat under namn af Gunnilbo, efter Dr. Gunnila Bielke. — Folkmängden i socken utgjorde 1775: 1226, men år 1836 1546 personer. År 1695 dog dersödes en man 112 år gammal. — Tvåne Borgar hafwa funnits, af hvilka en blifvit på en medföljande planche antecknad. Många åttuhögar finns inom socknen utvändigt des älter, hvilket öfven namnet tycks intyga. Glede mineralikällor finns, men inga anledningar till malmstreck. — Utvärldigast afhandlar förf. Kyrkans historia, och meddelar sälligen en förteckning på Pastorerna, från Suno år 1498 till våra dagar. Den sednare afdelningen af Dispe åtföljs af en planch öfver Biskop Odgißl Graffsen, förefallande Biskopen i full skrud och med kräfka. Han ligger neml. begravven i ett eger af honom invid Kyrkan upphyggt Capell.

Churu utrymmet ej tillåtit förf. synnerlig utvärldighet, far man dock hålla honom räkning för de meddelanden han gifvit, hafst språket är vårdadt. Skada att förf. fast sätter uppmärksamhet på ortens physiska förhållanden.

No 3 är början till en beskrifning om Nåttviks socken. Traditionen föregifter att kyrkan uppfördes på Oslo den heliges id. Folkmängden har ökats betydligt i sedanre tider, den utgjorde år 1749 4505 personer men förledet är hade den redan figit till 7816. År 1773 dogo dersödes 495 personer af Röfieber. Till slut gifver förf. en liten exposé af ortens physiska natur, och uppräknar nägra mindre allmänna värder. Detta förekommer likväl ingenting nytt, förmodligen dersöre att denna trakt, synnerhet Asmundsberg, blifvit så väl undersökt af Botanici ex professo. — o — e —

Spelmannen från Svendborg. Roman af Andersen. Två Delar. Översättning. St. 1838.

En högst intressant, originalist poetisk färapelse af den märkliga Danse Falsten. Os behagar den mera än Improvisation, fastän de hafwa många företeären med hvarandra gewensatma, t. ex. förfärellek för och lyckligt, högst naisförläggning af barndomen och folkskivet, en mild och hierslig and, poetisk färg och rikedom på intressanta reseskildringar, som är så ljusta dersöre att de är upplesta af förf. heller. Ingen förf har heller genomlevt sina romaner så mycket som Andersen, som, heller urgången från folket, genom nöd och elände fått ut sig fram i verlden till bemärkthet. — Wäl saknas i anläggningen det stora konstnärliga hela, compositio, och dijpare karakteristik, men deha är brister, som är så alldagliga bland tidens romansförfattare, att tyngden af recensenterne dersöre ej bör falla hårdt på denna åsklige Falsten. Den närvärande boken utmärkes för ännu högre lisflighet och intresse dersöre att den är genomlewt i åskilligt mer än Improvisatören; här har man att totaluttryck af flera af vår tids rörelser. Här figurera den fria kvinnan, konstnärlisfliset nöd, aristokratiens auspråk, reselusten, folkskivet o. s. v. Karaktererna är både mänga och måltecknade: Judinna, Christian, Peter Wik, en högst lyckad humoristisk figur, Spelmannen, Gadren, Ladissaus, modern, syfsonen m. s. — Marie O. T. och den nyaste romanen af Andersen är även snart intagas i Läse-Biblioteket! —

Gefle, hos A. P. Lundin.